



Brüssel, 30. juuni 2022  
(OR. fr, en)

10775/22

---

---

Institutsioonidevaheline  
dokument:  
2021/0206(COD)

---

---

CLIMA 333  
ENV 688  
ENER 345  
TRANS 456  
SOC 411  
FIN 722  
RESPR 21  
COH 59  
CADREFIN 114  
CODEC 1041

#### **MENETLUSE TULEMUS**

---

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10685/22
Komisjoni dok nr:	10920/21 + COR1 + ADD 1 + ADD 1 COR 1
Teema:	Pakett „Eesmärk 55“ – Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond – Üldine lähenemisviis

---

Delegatsioonidele edastatakse teavitamise eesmärgil eespool nimetatud ettepanekut käsitleva üldise lähenemisviisi tekst, milles lepiti kokku nõukogu (keskkond) 28. ja 29. juunil 2022 toimunud 3887. istungil.

Teksti eelmise versiooniga (dok ST 10685/22) võrreldes tehtud muudatused, mis tulenevad nõukogus peetud aruteludest, on esitatud **paksus kirjas ja allajoonituna**. Varem komisjoni ettepanekus tehtud muudatused on alla joonitud. Väljajäetud tekst on asendatud nurksulgudega: [...].

**Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond<sup>1</sup>**

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

*Artikkel 1<sup>2</sup>*

***Reguleerimise, kohaldamisala ja eesmärgid***

Luuakse kliimameetmete sotsiaalfond (edaspidi „fond“) aastateks 2027–2032.

Fondist antakse liikmesriikele rahalist toetust nende kliimameetmete sotsiaalkavades (edaspidi „kavad“) sisalduvate meetmete ja investeeringute jaoks.

Fondist toetatavatest meetmetest ja investeeringutest peavad saama kasu vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad, keda hoonetest ja maanteetranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heite lisamine direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse eriti mõjutab, eelkõige energiaostuvõimetud leibkonnad ja kodanikud, kellel on piiratud või ebapiisav alternatiiv erasõidukile ühistranspordi näol.

---

<sup>1</sup> Täiendava õigusliku alusena tuleb lisada ELi toimimise lepingu artikli 322 lõige 1, et näha ette erand finantsmääruse II jaotise artikli 22 lõikest 2, mis on vajalik sihtotstarbelise välistulu kasutamiseks selles fondis.

<sup>2</sup> Põhjendusse 11 lisatakse järgmine tekst: **Kliimameetmete sotsiaalfondi kogusumma peaks kajastama CO<sub>2</sub> heite vähendamise püüdluste taset seoses hoonetest ja maanteetranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste lisamisega direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse.**

Fondi üldeesmärk on aidata saavutada kliimaneutraalsust, leevendades sotsiaalsel mõju, mida avaldab hoonetest ja maanteedtranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste lisamine direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse. Fondi erieesmärk on toetada vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid ajutise otsese sissetulekutoetusega ning meetmete ja investeeringutega, mille eesmärk on suurendada hoonete energiatõhusust, vähendada hoonete kütmise ja jahutamise CO<sub>2</sub> heidet, sealhulgas integreerida ja salvestada hoonetes taastuvatest energiaallikatest toodetud energia, ning tagada parem juurdepääs heiteta ja vähese heitega liikuvusele ja transpordile.

## *Artikkel 2*

### *Mõisted*

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „hoonete renoveerimine“ – hoonete igat liiki renoveerimine, mis on seotud energiaga, sealhulgas hoone välispiirete, st seinte, katuse ja põrand isolatsioon, akende väljavahetamine, kütte-, jahutus- ja toiduvalmistusseadmete väljavahetamine, ventilatsioon ning kohapeal taastuvatest energiaallikatest energia tootmise seadmete paigaldamine;
- 2) „energiaostuvõimetus“ – energiaostuvõimetus, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) [aaaa/nnn] artikli 2 punktis [(49)]<sup>3</sup>;
- 3) „kava hinnanguline kogukulu“ – kavaga hõlmatud meetmete ja investeeringute hinnanguline kogukulu;
- 4) „rahaeraldis“ – fondist antav tagastamatu rahaline toetus, mida on võimalik liikmesriigile eraldada või mis on juba eraldatud;
- 5) „leibkond“<sup>4</sup> – üks elav inimene või koos elavate inimeste rühm, kes varustab ennast eluks vajalikuga;

---

<sup>3</sup> [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) [aaaa/nnn] (ELT C [...], [...], lk [...]).]  
[Ettepanek uuesti sõnastatud direktiivi 2012/27/EL (milles käsitletakse energiatõhusust) kohta]

<sup>4</sup> [...]

- 6) „eesmärk“ – kvalitatiivne saavutus, mille alusel mõõdetakse meetme või investeeringu elluviimisel tehtud edusamme;
- 7) „siht“ – kvantitatiivne saavutus, mille alusel mõõdetakse meetme või investeeringu elluviimisel tehtud edusamme;
- 8) „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“ – taastuvatest mittefossiilsetest allikatest toodetud energia, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 teise lõigu punktis 1<sup>5</sup>;
- 9) „mikroettevõtja“ – ettevõtja, kellel on vähem kui kümme töötajat ja kelle aastakäive või aastabilanss ei ületa 2 miljonit eurot, arvatuna vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 I lisa artiklitele 3–6<sup>6</sup>;
- 10) „transpordikasutajad“ – leibkonnad ja mikroettevõtjad, kes kasutavad mitmesuguseid transpordi- ja liikuvusvõimalusi;
- 11) „vähekaitstud leibkonnad“ – energiaostuvõimetud leibkonnad või sellised leibkonnad, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkonnad, kellele märkimisväärselt avaldub hinnamõju, mis tuleneb hoonete lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, ja kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks;

---

<sup>5</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

<sup>6</sup> Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

- 12) „vähekaitstud mikroettevõtjad“ – mikroettevõtjad, kellele märkimisväärselt avaldub hinnamõju, mis tuleneb hoonete lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, ja kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks;
- 13) „vähekaitstud transpordikasutajad“ – transpordikasutajad, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkondadest, kellele märkimisväärselt avaldub hinnamõju, mis tuleneb maanteetranspordi lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, ning kellel puuduvad vahendid heiteta ja vähese heitega sõidukite ostmiseks või alternatiivsetele säästvatele transpordiliikidele, sealhulgas ühistranspordile üleminekuks;
- 13a) „hoone tehnosüsteem“ – tehnilised seadmed, mida kasutatakse hoone või hoone osa kütmiseks, jahutamiseks, ventileerimiseks, tarbevee soojendamiseks, automatiseerimiseks ja juhtimiseks ning kohapeal taastuvenergia tootmiseks ja salvestamiseks, või selliste seadmete kogum, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest pärit energiat kasutavad süsteemid.

## II PEATÜKK

### KLIIMAMEETMETE SOTSIAALKAVAD

#### *Artikkel 3*

#### ***Kliimameetmete sotsiaalkavad***

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile kliimameetmete sotsiaalkava (edaspidi „kava“). Kava peab sisaldama sidusaid kehtivaid või uusi riiklikke meetmeid ja investeeringuid, millega leevendatakse CO<sub>2</sub> hinnastamise mõju vähekaitstud leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele, et tagada taskukohane küte, jahutus ja liikuvus, täiendades samal ajal liidu kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke meetmeid ja kiirendades nende rakendamist.
  - 1a. Iga liikmesriik tagab kooskõla oma kava ning määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikes 2 osutatud ajakohastatud riikliku kliima- ja energiakava vahel.
2. Kava võib sisaldada riiklikke meetmeid, millega antakse ajutist otsest sissetulekutoetust vähekaitstud leibkondadele ja vähekaitstud transpordikasutajatest leibkondadele, et vähendada mõju, mida avaldab fossiilkütuste hinnatõus, mis tuleneb hoonete ja maanteetranspordi lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse.
3. Kava peab sisaldama riiklikke meetmeid ja investeeringuid, mille raames
  - a) suurendatakse hoonete energiatõhusust, et rakendada energiatõhususe parandamise meetmeid, sealhulgas seoses hoone tehnosüsteemidega, et renoveerida hooneid ning vähendada hoonete kütmise ja jahutamise CO<sub>2</sub> heidet, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimise teel;
  - b) suurendatakse heiteta ja vähese heitega liikuvus- ja transpordiviiside kasutuselevõttu.

3a. Kui liikmesriigis on juba olemas riiklik hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteem või süsinikdioksiidimaks, võib kavasse lisada juba olemasolevad riiklikud meetmed sotsiaalse mõju ja probleemide leevendamiseks, tingimusel et need on kooskõlas käesoleva määrusega.

#### Artikkel 4

##### ***Kliimameetmete sotsiaalkavade sisu***

1. Kliimameetmete sotsiaalkavad peavad sisaldama järgmisi elemente:
  - a) artikli 3 kohased konkreetsed meetmed ja investeeringud käesoleva lõike punktis c osutatud mõju vähendamiseks koos selgitusega selle kohta, kuidas need aitavad tõhusalt kaasa artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisele liikmesriigi asjaomase poliitika üldises raamistikus;
  - b) konkreetsed kaasnevad meetmed kava meetmete ja investeeringute elluviimiseks ning punktis c osutatud mõju vähendamiseks, kui liikmesriik peab seda kava rakendamise seisukohast vajalikuks;
  - ba) teave muudest liidu, rahvusvahelistest, avaliku või asjakohasel juhul erasektori allikatest meetmete ja investeeringute rahastamiseks juba saadud või kavandatud vahendite kohta, millega antakse panus kavas esitatud meetmetesse ja investeeringutesse;
  - c) hinnang selle kohta, milline on hinnatõusu – mis tuleneb hoonete ja maanteetranspordi lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse – tõenäoline mõju leibkondadele, eelkõige energiaostuvõimetuse mõttes, ning mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele, määratledes vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad ning hinnates nende arvukust; seda mõju tuleb analüüsida asjakohasel territoriaalsel tasandil, mille on määratlenud iga liikmesriik, võttes arvesse selliseid aspekte nagu juurdepääs ühistranspordile ja põhiteenustele ning tehes kindlaks kõige enam mõjutatud piirkonnad;

- d) kui kavas on ette nähtud artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmed, siis kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks toetusõiguslikud lõplikud vahendite saajad, kõnealuste meetmete kavandatud tähtaeg ning põhjendus kvantitatiivse hinnangu alusel ja kvalitatiivne selgitus selle kohta, kuidas kava meetmed peaksid eeldatavasti vähendama energiaostuvõimetust ja liikuvusvaesust ning leibkondade ja transpordikasutajatest leibkondade vähest kaitstust maanteetranspordikütuste ja kütteenite hinnatõusu suhtes;
- e) kavandatavad eesmärgid, sihid ja esialgne ajakava meetmete rakendamiseks ja investeeringute tegemiseks, mis tuleb lõpule viia 31. juuliks 2032;
- f) kava hinnanguline kogukulu [...] <sup>7</sup> koos asjakohase [...] põhjendusega ja selgitustega, kuidas see on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses kava eeldatava mõjuga;
- g) [...]
- h) selgitus selle kohta, kuidas on kavaga tagatud, et ükski kavas sisalduv investeering ega meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses; komisjon annab selleks liikmesriikidele tehnilisi suuniseid, mis on seotud fondi kohaldamisalaga; [...];
- i) kava, eelkõige kavandatud eesmärkide ja sihtide tõhusa järelevalve ja rakendamise kord asjaomases liikmesriigis, [...] <sup>8</sup> (X) lisa esitatud asjakohased ühised näitajad, või kui ükski neist ei ole konkreetse meetme või investeeringu puhul asjakohane, siis liikmesriigi kavandatud täiendavad individuaalsed näitajad;

---

<sup>7</sup> NB! Selgitus käibemaksu kohta: kava esitamisel tuleks kavade võrreldavuse eesmärgil esitada hinnangulised kogukulud ilma käibemaksuta (kuna liikmesriikidel on eri kuluartiklite puhul erinevad käibemaksumäärad). Kuna ELi tasandil tehtavad maksed ei ole seotud arvetega, vaid eesmärkide ja sihtidega, on liikmesriikide otsustada, milliseid aluseks olevaid kulusid (mis võivad sisaldada käibemaksu) võib nende riiklike meetmete ja investeeringute rakendamisel katta.

<sup>8</sup> [...]



- j) kava ettevalmistamiseks ning, kui see on asjakohane, elluviimiseks nende konsultatsioonide kokkuvõtte, mis on korraldatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 10 ja riigisisese õigusraamistiku kohaselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide, noorteorganisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega, ning selgitus selle kohta, kuidas on nende [...] seisukohti kavas arvesse võetud;
- k) selgitus selle kohta, millist süsteemi rakendatakse liikmesriigis fondi kaudu eraldatud rahaeraldiste kasutamisel korruptsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks ning milline kord on kehtestatud selleks, et vältida topeltrahastamist fondist ja muudest liidu programmidest.

1a. Kava võib sisaldada tehnilise abi meetmeid, mis on vajalikud kavas esitatud meetmete ja investeeringute tõhusaks haldamiseks ja rakendamiseks.

2. Kavad peavad olema kooskõlas teabega, mille liikmesriigid on esitanud, ja kohustustega, mille liikmesriigid on võtnud Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava alusel, määruse (EL) 2021/1060 [...] <sup>9</sup> kohaste ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavade alusel, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 <sup>10</sup> kohaste taaste- ja vastupidavuskavade alusel, direktiivi [uuesti sõnastamise ettepanek] kohaste hoonete renoveerimiskavade alusel, määruse (EL) 2018/1999 kohaste ajakohastatud lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade alusel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056 <sup>11</sup> kohaste õiglase ülemineku territoriaalsete kavade alusel.

---

<sup>9</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

<sup>10</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

<sup>11</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.6.2021, lk 1).

3. Liikmesriigid võivad kavade ettevalmistamisel paluda komisjonil korraldada heade tavade vahetamine. Samuti võivad liikmesriigid taotleda tehnilist abi ELENA vahendi raames, mis loodi komisjoni ja Euroopa Investeeringispanga vahel 2009. aastal sõlmitud kokkuleppega, või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/240<sup>12</sup> loodud tehnilise toe instrumendist.
- 3a. Selleks et aidata liikmesriikidel esitada artikli 4 lõike 1 punktis c osutatud teavet, esitab komisjon ühise väärtuse, mida võetakse arvesse CO<sub>2</sub> hinnas, mis tuleneb hoonetest ja maanteetranspordist pärit kasvuhoonegaaside heite lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse.
- 3b. Kavade koostamisel järgitakse XX lisas esitatud vormi.

---

<sup>12</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

### III PEATÜKK

## FONDIST KLIIMAMEETMETE SOTSIAALKAVADE RAKENDAMISEKS ANTAV TOETUS

### *Artikkel 5*

#### ***Fondi reguleerivad põhimõtted***

1. Fondist antakse liikmesriikidele rahalist toetust nende kavades esitatud meetmete ja investeeringute rahastamiseks.
2. Toetuse maksmise tingimus on kavades esitatud meetmete ja investeeringutega seotud eesmärkide ja sihtide saavutamine. Need eesmärgid ja sihid peavad olema kooskõlas liidu kliimaeesmärkidega ja määruse (EL) 2021/1119 eesmärkidega ning hõlmama eelkõige järgmist:
  - a) energiatõhusus;
  - b) hoonete renoveerimine;
  - c) heiteta ja vähese heitega liikuvus ja transport;
  - d) kasvuhoonegaaside heite vähendamine;
  - e) vähekaitstud leibkondade, eelkõige energiaostuvõimetute leibkondade ning vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate arvu vähendamine.
3. Fondist toetatakse üksnes neid meetmeid ja investeeringuid, mis vastavad määruse (EL) 2020/852 artiklis 17 osutatud põhimõttele, mille kohaselt ei tohi need oluliselt kahjustada keskkonnaeesmärkide saavutamist.

## Artikkel 6

### ***Kliimameetmete sotsiaalkavadesse lisatavad rahastamiskõlblikud meetmed ja investeeringud***

1. Liikmesriigid võivad kava hinnangulise kogukulu hulka arvata muu hulgas järgmised meetmed ja investeeringud, tingimusel et need on peamiselt suunatud vähekaitstud leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele või vähekaitstud transpordikasutajatele ning nende eesmärk on:
  - a) toetada hoonete renoveerimist, eelkõige nende isikute puhul, kelle kasutuses on halvimate tõhususnäitajatega hooned;
  - b) aidata kaasa hoonete kütmise ja jahutamise ning hoonetes toiduvalmistamise CO<sub>2</sub> heite vähendamisele, sealhulgas nende tegevuste elektrifitseerimisele ning taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimisele, mis aitab energiat säästa või vähendada energiaostuvõimetust;
  - c) toetada avaliku ja erasektori üksusi taskukohaste energiatõhusate lahenduste ja asjakohaste rahastamisvahendite väljatöötamisel ja pakkumisel kooskõlas fondi sotsiaalsete eesmärkidega;
  - d) tagada võimalused heiteta ja vähese heitega sõidukite ja jalgrataste kasutamiseks, sealhulgas rahaline toetus või maksusoodustused nende ostmiseks, samuti asjakohase avaliku ja erasektori taristu rajamiseks, sealhulgas laadimiseks ja tankimiseks; vähese heitega sõidukitega seotud toetuse puhul tuleb esitada toetuse järkjärgulise vähendamise ajakava;
  - e) tagada ühistranspordi tasuta kasutamise võimalus või kohandatud tariifid ühistranspordi kasutamiseks ning edendada säästvat nõudetransporti ja jagatud liikuvusteenuseid;
  - f) toetada avaliku ja erasektori üksusi taskukohaste heiteta ja vähese heitega liikuvus- ja transporditeenuste arendamisel ja pakkumisel ning atraktiivsete aktiivse liikuvuse võimaluste kasutuselevõttu kavas kindlaks määratud geograafilistes piirkondades;

- 1a. Liikmesriigid võivad kava hulka arvata sellised meetmed, millega antakse ajutist otsest sissetulekutoetust vähekaitstud leibkondadele ja vähekaitstud transpordikasutajatest leibkondadele, et nad suudaksid toime tulla maanteetranspordi ja kütteenergia hindade tõusuga. Selline toetus fondist väheneb aja jooksul ning piirdub hoonetest ja maanteetranspordist pärit heitkogustega kauplemise otsese mõjuga. Need meetmed moodustavad kuni [...] 35 % kava hinnangulisest kogukulust, nagu on osutatud artikli 4 lõike 1 punktis f.
- 1b. Liikmesriigid võivad lisada tehnilise abi, et katta fondi haldamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike koolitus-, programmeerimis-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuse kulusid, näiteks kulusid, mis on seotud uuringute, IT, sidusrühmadega konsulteerimise ning info- ja kommunikatsioonimeetmetega. See moodustab kuni [2,5 %] kava hinnangulisest kogukulust, nagu on osutatud artikli 4 lõike 1 punktis f.
- 1c.<sup>13</sup> Liikmesriigid võivad lisada 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2026 võetud meetmed ja tehtud investeeringud, mis on 1. jaanuaril 2027 veel pooleli, tingimusel et need on kooskõlas artikli 16 lõike 1 kohaselt heaks kiidetud kavade rakendamisega ja vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

---

<sup>13</sup> Vastav põhjendus: „Selleks et ennetada HKSi ehitus- ja maanteetranspordile laiendamise mõju ja tagada sellele laiendamisele sujuv üleminek, peaksid ajavahemikul 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2026 võetud meetmed ja tehtud investeeringud olema rahastamiskõlblikud.“

*Artikkel 7*

***Kliimameetmete sotsiaalkava kohaldamisalast välja jäetavad meetmed***

[...]

*Artikkel 8*

***Kasu edasikandumine leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele***

Liikmesriigid võivad kava hulka arvata rahalise toetuse, mida antakse muudele avaliku ja erasektori üksustele kui vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad, kui need üksused võtavad meetmeid ja teevad investeeringuid, millest saavad lõppkokkuvõttes kasu vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad.

Liikmesriigid näevad ette vajalikud õiguslikud ja lepingulised kaitsemeetmed tagamaks, et kogu kasu kandub edasi leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele.

Hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteemi vahendid

1. Kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõigetega **3 ja [...] 3a ning artikli 10a lõikega 8a** tehakse ajavahemikuks 2027–2032 käesoleva määruse alusel rakendamiseks kättesaadavaks maksimaalselt 59 000 000 000 eurot jooksevhindades, et rahastada kliimameetmete sotsiaalkavade meetmeid ja investeringuid, mis vastab fondi **kaudu [...] liikmesriikidevahelise ümberjagamise** neto kogusummale kuni 18 600 000 000 eurot<sup>15</sup>. See summa tehakse kättesaadavaks sihtotstarbelise välistuluna finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses.

[...]

- 1a. Erandina finantsmääruse artikli 22 lõikest 2 ning ilma et see piiraks artikli 19 kohaldamist tehakse lõikes 1 osutatud summat katvad kulukohustuste assigneeringud alates fondi toimima hakkamise kuupäevast automaatselt kättesaadavaks lõikes 1 osutatud vastava summa ulatuses.

---

<sup>14</sup> Vastav põhjendus: Kliimameetmete sotsiaalfondi tuleks erandkorras ja ajutiselt rahastada hoonete ja maanteetranspordi sektoris saastekvootide enampakkumisel müümisest saadavast tulust kuni 59 000 miljoni euro ulatuses, mida peaks käsitama sihtotstarbelise välistuluna.

Kui fondi rakendamise ajal luuakse hoonete ja maanteetranspordi sektoris HKSil põhinevad omavahendid, peaks komisjon esitama vajalikud ettepanekud, et tagada fondi rakendamise järjepidevus ja tõhusus 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus, ilma et see piiraks kõnealuse finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste tulemusi.

<sup>15</sup> Vastav põhjendus: Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike [...] 3a kohaselt peab komisjon [...] müüma enampakkumisel kõnealuse direktiivi IVa peatükiga hõlmatud saastekvootide summas kuni 59 000 000 000 eurot, mis kantakse üle fondi [...]. Pärast fondi ülekandmist tuleks igale liikmesriigile välja arvutada maksimaalne rahaeraldus vastavalt jaotuspõhimõttele, millega nähakse eelkõige ette täiendav toetus nendele liikmesriikidele, keda ehitus- ja maanteetranspordi lisamine direktiivi 2008/37/EÜ kohaldamisalasse rohkem mõjutab. Selle tulemusel jaotatakse liikmesriikide vahel netosummas ümber kuni 18 600 000 000 eurot.

Lõikes 1 osutatud sihtotstarbeline tulu võib katta ka fondi haldamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajaliku ettevalmistava ning järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuse kulusid, sealhulgas eelkõige kulutusi uuringutele, ekspertide kohtumistele, sidusrühmadega konsulteerimisele, info- ja kommunikatsioonimeetmetele, sealhulgas kaasavale teavitustegevusele, ning liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele niivõrd, kuiivõrd need on seotud käesoleva määruse eesmärkidega, samuti kulutusi teabe töötlemiseks ja vahetamiseks vajalikele infotehnoloogiavõrkudele ning infotehnoloogiavahenditele ning kõiki muid tehnilise ja haldusabi kulusid, mis komisjonil fondi haldamisel tekivad. Samuti võib katta kulud, mis on seotud sellise toetava tegevusega nagu projektide kvaliteedi kontroll ja seire kohapeal, ning rahastamiskõlblike meetmete hindamisel ja rakendamisel korraldatava kogemusnõustamise ja ekspertidepoolse nõustamise kulud.

#### *Artikkel 10*

#### ***Eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest programmidest eraldatavad ja sinna lisatavad summad ja vahendite kasutamine***

1. Eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendeid võib nende taotlusel kanda üle fondile vastavalt määruse (EL) 2021/1060 asjakohastes sätetes kindlaks määratud tingimustele. Komisjon haldab neid vahendeid otse kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga a. Neid vahendeid kasutatakse üksnes asjaomase liikmesriigi huvides.
  - 1a. Liikmesriigid võivad oma artikli 3 lõike 1 kohaselt esitatud kliimameetmete sotsiaalkavades taotleda maksimaalsest rahaeraldise kuni 15 % ülekandmist määruse (EL) 2021/1060 kohastesse eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatesse fondidesse. Ülekantud vahenditest rahastatakse artiklis 6 määratletud meetmeid ja investeeringuid ning neid rakendatakse kooskõlas normidega, mida kohaldatakse nende fondide suhtes, kuhu vahendid üle kantakse.  
[...]



2. Liikmesriigid võivad sellest fondist toetatavate meetmete ja investeeringute elluviimise teha ülesandeks määruse (EL) 2021/1060 kohaste ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavade korraldusastutustele, kui see on asjakohane, pidades silmas koostoiimet kõnealuste liidu fondidega, ja kooskõlas fondi eesmärkidega. Liikmesriigid teatavad oma vastavast kavatsusest oma kavades. Sellisel juhul loetakse olemasolevad juhtimis- ja kontrollimehhanismid, mille liikmesriigid on kehtestanud ja mille komisjon on heaks kiitnud, käesoleva määruse nõuetele vastavaks.
3. Liikmesriik võib lisada oma kavasse hinnangulise kogukulu osana maksed tehnilise lisatõe jaoks vastavalt määruse (EL) 2021/240 artiklile 7 ja rahalise panuse liikmesriigi osa jaoks vastavalt määruse (EL) 2021/523 asjakohastele sätetele. Need kulud ei tohi ületada 4 % kava jaoks ette nähtud kogueraldisest ning kavas esitatud asjakohased meetmed peavad vastama käesoleva määruse nõuetele.

#### *Artikkel 11*

#### **Rakendamine**

Fondi rakendab komisjon eelarve otsese täitmise korras kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud õigusnormidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 ning määrusega (EL, Euratom) 2020/2092<sup>16</sup>.

#### *Artikkel 12*

#### **Täiendavus ja lisarahastamine**

1. Fondist antav toetus täiendab muudest liidu fondidest, programmidest ja rahastamisvahenditest antavat toetust. Fondist toetatavad meetmed ja investeeringud võivad saada toetust muudest liidu fondidest, programmidest ja rahastamisvahenditest tingimusel, et selline toetus ei kata samu kulusid.

---

<sup>16</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1).

2. Fondist antav toetus on täiendav ega või asendada korduvaid riiklike eelarvekulusid.
- 2a. Liikmesriikidele antava tehnilise abi puhul ei käsitata halduskulusid, mis on otseselt seotud kava rakendamisega, korduvate riiklike eelarvekuludena.

#### *Artikkel 13*

#### ***Maksimaalne rahaeraldus***

1. Igale liikmesriigile võimaldatav maksimaalne rahaeraldus arvutatakse vastavalt I ja II lisale.
2. Iga liikmesriik võib esitada oma kava rakendamiseks maksetaotluse talle ette nähtud maksimaalse rahaeraldise ulatuses.

#### *Artikkel 14*

#### ***Liikmesriigi osalus hinnangulise kogukulu rahastamises***

[...]

#### *Artikkel 15*

#### ***Komisjoni hinnang***

1. Komisjon hindab kava ja, kui see on asjakohane, siis artikli 17 kohaselt liikmesriigi poolt esitatud kava muudatust, et kontrollida vastavust käesoleva määruse sätetele. Kava hindamisel teeb komisjon asjaomase liikmesriigiga tihedat koostööd. Komisjon võib esitada märkusi või küsida lisateavet kahe kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriik on kava esitanud. Liikmesriik esitab nõutud lisateabe ja võib kava vajaduse korral muuta, sealhulgas ka pärast kava esitamist. Liikmesriik ja komisjon võivad vajaduse korral kokku leppida, et hindamise tähtaega pikendatakse mõistliku aja võrra.

**1a. Komisjon hindab ka seda, kas artikli 10 kohaselt taotletud ümberpaigutused vastavad käesoleva määruse eesmärkidele.**

2. Komisjon hindab kava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust, võttes arvesse konkreetseid probleeme ja asjaomase liikmesriigi rahaeraldist järgmiselt.

a) Asjakohasuse hindamisel võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

- i) kas kavaga antakse panus, et käsitleda asjaomase liikmesriigi vähekaitstud leibkondadele, eelkõige energiaostuvõimetutele leibkondadele, ning vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele avalduvat sotsiaalset mõju ja tekkivaid probleeme, mis tulenevad hoonete ja maanteetranspordi jaoks heitkogustega kauplemise süsteemi loomisest vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükile, võttes nõuetekohaselt arvesse probleeme, mis on määratletud komisjoni hinnangutes asjaomase liikmesriigi lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versioonile ja sellega seoses tehtud edusammudele määruse (EL) 2018/1999 artikli 9 lõike 3 ning artiklite 13 ja 29 alusel, samuti soovitusel, mille komisjon on liikmesriigile andnud määruse (EL) 2018/1999 artikli 34 alusel seoses pikaajalise eesmärgiga saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus;
- ii) kas kavaga tagatakse eeldatavasti, et ükski kavas sisalduv meede ega investeering ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses;
- iii) kas kava sisaldab meetmeid ja investeeringuid, mis aitavad kaasa rohepöördele, sealhulgas sellest tulenevate probleemide lahendamisele, ning eelkõige liidu 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide ning liikuvusstrateegia 2030. aasta vaheeesmärkide saavutamisele, pidades silmas pikaajalist eesmärki saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus.

- b) Tulemuslikkuse hindamisel võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:
- i) kas kaval on selles käsitletud probleemidele ning eelkõige vähekaitstud leibkondadele, eriti energiaostuvõimetutele leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele selles liikmesriigis eeldatavasti püsiv mõju;
  - ii) kas asjaomase liikmesriigi pakutud tegevuskord, sealhulgas kavandatud ajakava, eesmärgid ja sihid ning nendega seotud näitajad, tagavad eeldatavasti kava tõhusa seire ja rakendamise;
  - iii) kas asjaomase liikmesriigi kavandatud meetmed ja investeeringud on järjepidevad ning vastavad direktiivi (EL) [aaaa/nnn] [ettepanek sõnastada uuesti direktiiv 2012/27/EL], direktiivi (EL) 2018/2001, Euroopa Parlamendi ja nõukogu pp.kk.aaaa määruse [aaaa/nnn] [määrus, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu, ja millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/94/EL]<sup>17</sup> ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1161 ning direktiivi 2010/31/EL nõuetele;
- c) Tõhususe hindamisel võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:
- i) kas põhjendused, mille liikmesriik on kava hinnangulise kogukulu summa kohta esitanud, on mõistlikud ja usutavad, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava keskkonna- ja sotsiaalmõjuga;

---

<sup>17</sup> [Euroopa Parlamendi ja nõukogu .... määrus (EL) aaaa/nnn. (ELT ....)] [Ettepanek: määrus, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu ja millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/94/EL].

- ii) kas asjaomase liikmesriigi kavandatud tegevuskord, sealhulgas tegevuskord, mille eesmärk on vältida topeltrahastamist fondist ja liidu programmidest, tagab fondist eraldatud rahaeraldise kasutamisel eeldatavasti korrupsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamise;
- iii) kas liikmesriigi kavandatud eesmärgid ja sihid on fondi kohaldamisala ja eesmäärke ning rahastamiskõlblikke meetmeid silmas pidades tõhusad.

Komisjon võtab arvesse seda, kas kava sisaldab meetmeid ja investeeringuid, mis kujutavad endast sidusat tegevust.

### *Artikkel 16*

#### ***Komisjoni otsus***

1. Komisjon teeb artikli 15 kohaselt tehtud hindamise põhjal rakendusaktiga otsuse liikmesriigi kava kohta [...] hiljemalt viie kuu jooksul alates kõnealuse kava esitamisest vastavalt käesoleva määruse artikli 3 lõikele 1.

Kui komisjon annab kavale positiivse hinnangu, sätestatakse esimeses lõigus osutatud rakendusaktis:

- a) liikmesriigi elluviidavad meetmed ja investeeringud, kava hinnangulise kogukulu summa ning eesmärgid ja sihid;
- b) käesoleva määruse artikli 13 lõike 1 kohaselt võimaldatav maksimaalne rahaerandis, mis makstakse artikli 19 kohaselt välja osamaksetena pärast seda, kui liikmesriik on rahuldavalt saavutanud kava rakendamise seoses kindlaks määratud asjaomased eesmärgid ja sihid;
- c) [...]

- d) järelevalve ja rakendamise kord ja ajakava, sealhulgas asjakohasel juhul meetmed, mis on vajalikud kooskõla tagamiseks käesoleva määruse artikliga 20;
- e) kavandatud eesmärkide ja sihtide saavutamiseks seotud asjakohased näitajad; ning
- f) kord, mille kohaselt antakse komisjonile piisav juurdepääs vajalikele alusandmetele.

2. Lõike 1 punktis b osutatud maksimaalne rahaeraldus määratakse kindlaks asjaomase liikmesriigi esitatud ja artikli 15 lõikes 2 sätestatud kriteeriumide põhjal hinnatud kava hinnangulise kogukulu alusel.

Maksimaalne rahaeraldus määratakse kindlaks järgmiselt:

- a) kui kava vastab artikli 15 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele rahuldavalt ning [...] kava hinnanguline kogukulu [...] on liikmesriigi jaoks artikli 13 lõike 1 kohaselt ette nähtud maksimaalse rahaeraldisega võrdne või sellest suurem, on liikmesriigile võimaldatav rahaeraldus võrdne artikli 13 lõikes 1 osutatud maksimaalse rahaeraldise kogusummaga;
- b) kui kava vastab artikli 15 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele rahuldavalt ning kava hinnanguline kogukulu [...] on väiksem kui liikmesriigi jaoks artikli 13 lõike 1 kohaselt ette nähtud maksimaalne rahaeraldus, on liikmesriigile võimaldatav rahaeraldus võrdne kava hinnangulise kogukuluga;
- c) kui kava vastab artikli 15 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele rahuldavalt, kuid hindamise käigus tehakse kindlaks kontrollisüsteemide puudused, võib komisjon nõuda liikmesriigilt meetmete võtmist nende puuduste kõrvaldamiseks enne esimest makset;
- d) kui kava artikli 15 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele rahuldavalt ei vasta, siis liikmesriigile rahaeraldust ei võimaldata.

3. Kui komisjon annab kavale negatiivse hinnangu, esitatakse lõikes 1 osutatud otsuses negatiivse hinnangu põhjused. Asjaomane liikmesriik esitab pärast komisjoni hinnangu arvessevõtmist kava uuesti.

#### *Artikkel 17*

#### ***Kliimameetmete sotsiaalkavade muutmine***

1. Kui objektiivsete asjaolude tõttu, sealhulgas eelkõige tegeliku otsese mõju tõttu, mida avaldab direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaselt loodud hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteem, ei ole liikmesriigil enam võimalik kliimameetmete sotsiaalkava, sealhulgas selle asjaomaseid eesmärke ja sihte, osaliselt või täielikult täita või kui neid on vaja oluliselt muuta, võib ta esitada komisjonile oma kava muudatuse, et lisada kavasse vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud muudatused. Liikmesriik võib sellise taotluse ettevalmistamiseks paluda tehnilist tuge.
2. Komisjon hindab muudetud kava kooskõlas artikliga 15.
3. Kui komisjon annab muudetud kavale positiivse hinnangu, võtab ta kolme kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriik on muudetud kava ametlikult esitanud, rakendusaktiga vastu otsuse, milles põhjendab oma positiivset hinnangut.
4. Kui komisjon annab muudetud kavale negatiivse hinnangu, lükkab ta taotluse tagasi lõikes 3 osutatud ajavahemiku jooksul, olles andnud liikmesriigile võimaluse esitada kolme kuu jooksul alates komisjoni hinnangu teatavakstegemisest oma tähelepanekud.

5. Iga asjaomane liikmesriik hindab 15. märtsiks 2029 oma kava asjakohasust, pidades silmas tegelikku otsust mõju, mida direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaselt loodud hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteem avaldab. [...]

5a. Kliimameetmete sotsiaalkava väikeste kohanduste, sealhulgas kirjeldatud meetmete ja investeeringute väikese ajakohastamise või tehniliste vigade parandamise korral teavitab liikmesriik lihtsalt komisjoni neist väikestest muudatustest. Väikesed kohandused kujutavad endast kavas ette nähtud sihi suurendamist või vähendamist kuni 5 %.

5b. [...]

### *Artikkel 18*

#### ***Rahaeraldise sidumine kulukohustustega***

1. Kui komisjon on artiklis 16 osutatud positiivse otsuse vastu võtnud, sõlmib ta aegsasti asjaomase liikmesriigiga lepingu, millega võetakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 tähenduses individuaalne juriidiline kohustus, mis hõlmab ajavahemikku 2027–2032. Selle lepingu võib sõlmida kõige varem 12 kuud enne direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaste enampakkumiste algust. Liikmesriigi juriidiline kohustus ei ole suurem kui artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud maksimaalne rahaeraldis.

[...]

2. Eelarvelised kulukohustused võivad põhineda üldistel kulukohustustel ja asjakohasel juhul võib need jagada mitme aasta jooksul tehtavateks iga-aastasteks osamakseteks.



***Maksete tegemise, maksete peatamise ja rahaeraldistega seotud lepingute lõpetamise eeskirjad***

1. Rahaeraldise tehakse asjaomasele liikmesriigile käesoleva artikli alusel maksed pärast artikli 16 kohaselt heaks kiidetud kavas esitatud asjakohaste kokkulepitud eesmärkide ja sihtide saavutamist ning rahaliste vahendite olemasolu korral. Kui kõnealused eesmärgid ja sihid on saavutatud, esitab liikmesriik komisjonile rahaeraldise makse saamiseks nõuetekohaselt põhjendatud taotluse. Liikmesriigid esitavad maksetaotlused komisjonile kord või kaks korda aastas 31. jaanuariks või 31. juuliks.
2. Komisjon hindab [...] kõiki saadud taotlusi ja hiljemalt kahe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud tähtaegade lõppemisest või, kui see on varasem, siis pärast viimase taotluse saamist, kas artiklis 16 osutatud komisjoni otsustes sätestatud asjaomased eesmärgid ja sihid on saavutatud rahuldavalt. Eesmärkide ja sihtide rahuldava saavutamise korral eeldatakse, et liikmesriik ei ole varem rahuldavalt saavutatud eesmärkide ja sihtidega seotud meetmeid muutnud. [...]
3. Erandina finantsmääruse artiklist 116, kui komisjon annab positiivse hinnangu, võtab ta põhjendamatu viivitusega vastu eraldi otsused rahaeraldise väljamaksmise heakskiitmise kohta kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2018/1046, sõltuvalt rahaliste vahendite kättesaadavusest ja tagades liikmesriikide võrdse kohtlemise.
4. Kui komisjon teeb lõikes 3 osutatud hindamise tulemusel kindlaks, et artiklis 16 osutatud komisjoni otsuses sätestatud eesmärgid ja sihte ei ole rahuldavalt saavutatud, peatatakse saavutamata eesmärgile või sihile vastava rahaeraldise osa väljamaksmine. Liikmesriik võib ühe kuu jooksul alates komisjoni hinnangu teatavakstegemisest esitada oma tähelepanekud. Toetuse maksmine taastatakse vaid juhul, kui eesmärgid ja sihid on rahuldavalt saavutatud, nagu on sätestatud artiklis 16 osutatud komisjoni otsuses.

5. Erandina määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 116 lõikest 2 hakatakse maksetähtaega arvestama kuupäevast, mil liikmesriiki teavitatakse käesoleva artikli lõike 3 kohasest otsusest rahalise toetuse väljamaksmise lubamise kohta, või kuupäevast, mil teatatakse maksete taastamisest vastavalt käesoleva artikli lõike 4 teisele lõigule.
6. Kui eesmärged ja sihted ei ole rahuldavalt saavutatud 12 kuu jooksul alates maksete peatamisest, vähendab komisjon rahaeraldise summat proportsionaalselt, olles andnud liikmesriigile võimaluse esitada kahe kuu jooksul alates komisjoni järelduste teatavakstegemisest oma tähelepanekud.
7. Kui liikmesriik ei ole 18 kuu jooksul alates artiklis 18 osutatud asjakohaste lepingute sõlmimise kuupäevast ühegi asjaomase eesmärgi ega sihi saavutamisel reaalseid edusamme teinud, lõpetab komisjon artiklis 18 osutatud asjakohased lepingud ning vabastab rahaeraldise summa kulukohustusest, ilma et see piiraks finantsmääruse artikli 14 lõike 3 kohaldamist. Komisjon teeb otsuse artiklis 18 osutatud lepingute lõpetamise kohta pärast seda, kui on andnud liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates sellest, kui ta on teinud liikmesriigile teatavaks oma hinnangu reaalsete edusammude puudumise kohta.
8. Kõik maksed peavad olema tehtud 31. detsembriks 2033.
9. Erandina finantsmääruse artiklist 116, kui asjaomasel aastal ei ole direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõike 4a kohaselt fondile eraldatud tulud piisavad liikmesriikide esitatud maksetaotluste katmiseks, maksab komisjon liikmesriikidele proportsionaalselt liikmesriikide osa protsendina kogu maksimaalsest rahaeraldisest, nagu on täpsustatud II lisas, ja püüab maksta niipea, kui saadakse uusi tulusid.
10. Erandina artiklist 13 ja II lisast eraldab komisjon kõik kulukohustustega sidumata ja kasutamata summad 31. detsembriks 2033 liikmesriikidele vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõikes 4 määratletud aastekvootide jaotamise reeglitele, et saavutada artiklis 1 osutatud eesmärgid.

## Artikkel 20

### ***Liidu finantshuvide kaitsmine***

1. Kava rakendamisel võtavad liikmesriigid kui fondist toetuse saajad liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et fondist toetatavate meetmete ja investeeringutega seotud rahaeraldisi kasutatakse kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega, kõik asjakohased meetmed, mis puudutavad eelkõige pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmist, avastamist ja kõrvaldamist. Selleks tagavad liikmesriigid tõhusa ja tulemusliku sisekontrollisüsteemi, mida on üksikasjalikumalt kirjeldatud III lisas, ning alusetult makstud või vääralt kasutatud summade tagasinõudmise. Liikmesriigid võivad tugineda oma tavapärastele riiklikele eelarve haldamise süsteemidele.
2. Artiklis 18 osutatud lepingutes sätestatakse liikmesriikide kohustused:
  - a) korrapäraselt kontrollida, et eraldatud vahendeid on nõuetekohaselt kasutatud kooskõlas kõigi kohaldatavate õigusnormidega ning et kõiki kava kohaseid meetmeid ja investeeringuid on nõuetekohaselt ellu viidud kooskõlas kõigi kohaldatavate õigusnormidega, eelkõige seoses pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamisega;
  - b) võtta asjakohaseid meetmeid, et hoida ära, avastada ja kõrvaldada pettusi, korruptsiooni ja määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 61 määratletud huvide konflikte, mis mõjutavad liidu finantshuve, ning võtta õiguslikke meetmeid, et nõuda tagasi seadusevastaselt omastatud rahalised vahendid, sealhulgas seoses kava alusel rakendatud mis tahes meetme või investeeringuga;

- c) lisada maksetaotlusele järgmised dokumendid:
- i) liidu vahendite haldaja kinnitus selle kohta, et rahaeraldisi on kasutatud sihtotstarbeliselt, et koos maksetaotlusega edastatud teave on täielik, täpne ja usaldusväärne ning et kehtestatud kontrollisüsteemid annavad vajaliku kindluse, et rahaeraldisi on hallatud kooskõlas kõigi kohaldatavate õigusnormidega, eeskätt nendega, mis kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega on kehtestatud huvide konfliktide, pettuse, korrupsiooni ning fondist ja liidu programmidest topeltrahastamise ärahoidmiseks; ning
  - ii) rahvusvaheliselt tunnustatud auditistandardite kohaselt tehtud auditite kokkuvõtte, mis sisaldab teavet nende auditite ulatuse kohta auditiga hõlmatud kulutuste summa ja ajavahemiku mõttes ning tuvastatud puuduste ja võimalike võetud parandusmeetmete analüüsi;
- ca) koguda auditeerimiseks ja kontrollimiseks ning kava kohaste meetmete ja investeringute elluviimisega seotud rahaeraldiste kasutamise kohta võrreldava teabe esitamiseks järgmisi standarditud kategooriatesse kuuluvaid andmeid, salvestada need andmed ja säilitada neid elektroonilises süsteemis ja tagada neile juurdepääs:
- i) rahaeraldiste lõplike saajate nimed, nende käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid või vajaduse korral maksukohustuslasena registreerimise numbrid ja fondi rahaeraldisele saadud summad;

- ii) töövõtja(te) ja alltöövõtja(te) nimi (nimed) ja nende käibemaksudokumentatsioonina registreerimise number (numbrid) või maksukohustuslasena registreerimise number (numbrid) ning lepingu (lepingute) maksumus, kui lõplik rahaeraldiste saaja on avaliku sektori hankija vastavalt riigihankeid käsitlevale liidu või siseriiklikule õigusele;
- iii) rahaeraldiste saaja või töövõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849<sup>18</sup> artikli 3 punktis 6 sätestatud määratlusele vastava tegelikult kasusaava omaniku (tegelikult kasusaavate omanike) eesnimi (eesnimed), perekonnanimi (perekonnanimed), sünniaeg ja käibemaksudokumentatsioonina registreerimise number (numbrid) või vajaduse korral maksukohustuslasena registreerimise number (numbrid);
- iv) fondi raames ellu viidud meetmete ja investeeringute loetelu koos nende meetmete ja investeeringute jaoks ette nähtud avaliku sektori toetuse kogusummaga, tuues välja muude liidu eelarvest rahastatavate fondide raames makstud summa;

Alapunktis ii nõutud teave on nõutud üksnes liidu piirmäärasid ületavate riigihankemenetluste puhul. Teavet alltöövõtjate kohta nõutakse ainult alltöövõtu esimesel tasandil ja ainult juhul, kui teave asjaomase töövõtja kohta on registreeritud, ja ainult selliste alltöövõtulepingute puhul, mille koguväärtus on üle 50 000 euro.

cb) anda komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja seoses nende liikmesriikidega, kes osalevad määruse (EL) 2017/1939 kohaselt tõhustatud koostöös, Euroopa Prokuratuurile sõnaselge volitus neile määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 129 lõikega 1 ette nähtud õiguste kasutamiseks ning kehtestada kõigile lõplikele vahendite saajatele, kellele makstakse kavas sisalduvate meetmete ja investeeringute elluviimiseks rahaeraldisi, ja kõigile muudele nende elluviimises osalevatele isikutele või üksustele kohustus anda komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja asjakohasel juhul Euroopa Prokuratuurile sõnaselge volitus neile määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 129 lõikega 1 ette nähtud õiguste kasutamiseks ning kehtestada kõigile väljamakstud vahendite lõplikele saajatele samad kohustused;

---

<sup>18</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

cc) pidada arvestust vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklile 132, kusjuures võrdlusaluseks on asjaomase meetme või investeeringuga seotud maksetehing.

3. Liikmesriigid ja komisjon töötlevad käesoleva artikli lõike 2 punktis d osutatud isikuandmeid seoses eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlusega, auditi- ja kontrollimenetlustega ning teavitamis-, teabevahetus- ja avalikustamismenetlustega, mis on seotud artiklis 18 osutatud lepingute alusel rahaeraldiste kasutamise, ning üksnes nende menetluste kestuse ajal. Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 või määrusega (EL) 2018/1725, olenevalt sellest, kumb on kohaldatav. Komisjoni eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 319 antakse fondi kohta aru määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 247 osutatud integreeritud finants- ja vastutusaruannetes ning eraldi iga-aastases haldus- ja tulemusaruandes.
4. [...]
5. Artiklis 18 osutatud lepingutes nähakse ka ette, et liidu finantshuve kahjustava, liikmesriikide poolt kõrvaldamata jäetud pettuse, korruptsiooni või huvide konflikti esinemise või nimetatud lepingutest tulenevate kohustuste olulise rikkumise korral on komisjonil õigus fondist antavat toetust proportsionaalselt vähendada ning nõuda sisse mis tahes summad, mis tuleb liidu eelarvesse tagasi maksta.

Tagasinõutava ja vähendatava summa suuruse üle otsustamisel järgib komisjon proportsionaalsuse põhimõtet ning võtab arvesse liidu finantshuve kahjustava pettuse, korruptsiooni või huvide konflikti või kohustuste rikkumise raskusastet. Enne vähendamist antakse liikmesriigile võimalus esitada oma tähelepanekud.

IV PEATÜKK  
VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS, JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

*Artikkel 21*

***Koordineerimine ja vastastikune täiendus***

Komisjon ja asjaomased liikmesriigid soodustavad oma vastutusaladele vastaval viisil koostoimet ning tagavad tulemusliku koordineerimise fondi ning liidu programmide ja rahastamisvahendite, sealhulgas programmi „InvestEU“, tehnilise toe instrumendi, taaste- ja vastupidavusrahastu, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10d kohase moderniseerimisfondi ja määrusega (EL) 2021/1060 hõlmatud fondide vahel. Sel eesmärgil nad:

- a) tagavad nii kavandamisetapis kui ka rakendamise ajal liidu, riikliku ja asjakohasel juhul piirkondliku tasandi eri vahendite vahel vastastikuse täiendavuse, koostoime, sidususe ja järjepidevuse;
- b) optimeerivad koordineerimismehhanisme, et vältida jõupingutuste kattumist; ning
- c) tagavad tiheda koostöö nende vahel, kes vastutavad liidu, riiklikul ja asjakohasel juhul piirkondlikul tasandil rakendamise ja kontrolli eest, et saavutada fondi eesmärgid.

## Artikkel 22

### *Teave, teavitamine ja avalikustamine*

1. Liikmesriigid teevad käesoleva määruse artikli 20 lõike 2 punkti d alapunktides i, ii ja iv osutatud andmed ühtsel veebisaidil ajakohastatuna üldsusele kättesaadavaks, kasutades Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1024<sup>19</sup> artikli 5 lõikes 1 osutatud masinloetavat avatud vormingut ning võimaldades andmeid sorteerida, otsida, neist väljavõtet teha, neid võrrelda ja taaskasutada. Käesoleva määruse artikli 20 lõike 2 punkti d alapunktides i ja ii osutatud teavet ei avaldata määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 38 lõikes 3 osutatud juhtudel või otsese sissetulekutoetuse korral vähekaitsitud leibkondadele.
2. Liidu rahaliste vahendite saajaid teavitatakse nende vahendite päritolust ja, välja arvatud füüsiliste isikute puhul või juhul, kui on oht, et avaldatakse tundlikku äriteavet, nad tagavad liidu rahastamise nähtavuse, eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
3. Komisjon rakendab fondi, käesoleva määruse kohaselt võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud info- ja kommunikatsioonimeetmeid, sealhulgas, kui see on asjakohane ja selleks on liikmesriigi ametiasutuste nõusolek, ühise teavitustegevuse kaudu koos liikmesriigi ametiasutustega ning Euroopa Parlamendi ja komisjoni esindustega asjaomases liikmesriigis.

---

<sup>19</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1024 avaandmete ja avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 172, 26.6.2019, lk 56).



**Rakendamise järelevalve**

1. 2029. aastal ja seejärel iga kahe aasta järel esitab iga liikmesriik komisjonile aruande oma kava rakendamise kohta [...] koos oma lõimitud riikliku energia- ja kliimaalase eduaruandega vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17 ja kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 28. Rakendamise järelevalve peab olema sihipärane ja kava kohaselt elluviidava tegevusega proportsionaalne. Liikmesriigid lisavad oma eduaruandesse (X) lisas sätestatud näitajad.
2. Komisjon jälgib fondi rakendamist ja hindab selle eesmärkide saavutamist. Rakendamise järelevalve peab olema sihipärane ja fondi raames elluviidava tegevusega proportsionaalne.
3. Komisjoni tulemusaruannete süsteem tagab, et meetmete rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.
4. Komisjon kasutab (X) lisas esitatud ühiseid näitajaid artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamise kohta edusammude kohta aru andmiseks ning fondi järelevalveks ja hindamiseks.

V PEATÜKK  
LÕPPSÄTTED

*Artikkel 24*

***Fondi hindamine ja läbivaatamine***

1. Kaks aastat pärast kavade rakendamise algust esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele hindamisaruande fondi rakendamise ja toimimise kohta ning esitab vajaduse korral ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.
2. [...]
3. Hindamisaruandes hinnatakse eelkõige artiklis 1 sätestatud fondi eesmärkide saavutamist, vahendite kasutamise tõhusust ja liidu lisaväärtust. Aruandes käsitletakse kõigi artiklis 6 sätestatud eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust, võttes arvesse kasvuhoonegaaside heitele avalduvat mõju, mis tuleneb direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohasest hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteemist ning liikmesriikide poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842<sup>20</sup> kohaselt kasvuhoonegaaside heite igaaastaseks kohustuslikuks vähendamiseks võetud riiklikest meetmetest. Samuti käsitletakse sihtotstarbeliste tulude kasutamise jätkuvat asjakohasust, võttes arvesse saastekvootide enampakkumise võimalikku arengut direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohase hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteemi raames ja muid asjakohaseid kaalutlusi.
4. [...]

---

<sup>20</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26–42).

4a. Komisjon esitab 31. detsembriks 2033 Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele sõltumatu järeldamise aruande.

5. Järeldamise aruandes antakse fondi kohta üldhinnang ja esitatakse teave fondi mõju kohta.

*Artikkel 25*

***Delegeeritud volituste rakendamine***

[...]

*Artikkel 26*

***Jõustumine***

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates kuupäevast, mil liikmesriigid jõustavad õigus- ja haldusnormid, mis on vajalikud selleks, et järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) [aaaa/nnn],<sup>21</sup> millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ seoses direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga.

---

<sup>21</sup> [Euroopa Parlamendi ja nõukogu .... direktiiv (EL) aaaa/nnn (ELT....)] [Direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ]

## ILISA

### **Artikli 13 kohaselt igale liikmesriigile fondist eraldatava maksimaalse rahaeraldise arvutamise meetodika**

Käesolevas lisas on sätestatud igale liikmesriigile eraldatava maksimaalse rahaeraldise arvutamise meetodika vastavalt artiklitele 9 ja 13.

Metoodikas võetakse iga liikmesriigi puhul arvesse järgmisi muutujaid:

- maapiirkondades suhtelises vaesuses elavate inimeste arv (2019);
- kodumajapidamistes kütuse põletamisel tekkiv CO<sub>2</sub> heide (2016.–2018. aasta keskmine);
- nende suhtelises vaesuses elavate leibkondade protsent, kellel on võlgnevused kommunaalteenuste eest (2019);
- rahvaarv kokku (2019);
- liikmesriigi kogurahvatulu elaniku kohta, mõõdetuna ostujõu standardi alusel (2019);
- [direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga] hõlmatud sektorite võrdlusheite osakaal vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõikele 2 (2016.–2018. aasta keskmine).

Liikmesriigile fondist eraldatav maksimaalne rahaeraldis ( $MFA_i$ ) määratakse kindlaks järgmiselt:

$$MFA_i = \alpha_i \times (TFE)$$

kus:

fondi rakendamise kogu rahastamispakett (TFE) on artikli 9 lõigetes 1 ja 2 osutatud rahastamispakettide summa ning  $\alpha_i$  on liikmesriigi  $i$  osa kogu rahastamispaketis, mis määratakse kindlaks järgmiselt:

$$\alpha_i = (50\% \times \beta_i + 50\% \times \lambda_i) \times \frac{GNI_{EU}^{PC}}{GNI_i^{PC}}$$

kusjuures

$$\beta_i = \min\left(\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}, \frac{pop_i}{pop_{EU}} \times f_i\right)$$

$$\lambda_i = \gamma_i \times \delta_i$$

$$\gamma_i = \frac{HCO2_i}{HCO2_{EU}}$$

$$\delta_i = \min\left(\frac{arrear_s_i}{arrear_s_{EU}}, f_i\right)$$

$$f_i = 1 \text{ kui } GNI_i^{PC} \geq GNI_{EU}^{PC}; f_i = 2,5 \text{ kui } GNI_i^{PC} < GNI_{EU}^{PC};$$

kus iga liikmesriigi  $i$  puhul:

$rural\ pop_i$  on liikmesriigi  $i$  maapiirkondades suhtelises vaesuses elavate inimeste arv;

$rural\ pop_{EU}$  on ELi 27 liikmesriigi maapiirkondades suhtelises vaesuses elavate inimeste arv kokku;

$pop_i$  on liikmesriigi  $i$  rahvaarv;

$pop_{EU}$  on ELi 27 liikmesriigi rahvaarv kokku;

$HCO2_i$  on liikmesriigi  $i$  kodumajapidamistes kütuse põletamisel tekkiv CO<sub>2</sub> heide;

$HCO2_{EU}$  on ELi 27 liikmesriigi kodumajapidamistes kütuse põletamisel tekkiv CO<sub>2</sub> heide kokku;

$arrear_s_i$  on nende liikmesriigis  $i$  suhtelises vaesuses elavate leibkondade protsent, kellel on võlgnevused kommunaalteenuste eest;

$arrear_s_{EU}$  on nende ELi 27 liikmesriigis suhtelises vaesuses elavate leibkondade protsent, kellel on võlgnevused kommunaalteenuste eest;

$GNI_i^{PC}$  on liikmesriigi  $i$  kogurahvatulu elaniku kohta;

$GNI_{EU}^{PC}$  on ELi 27 liikmesriigi kogurahvatulu elaniku kohta.

Nende liikmesriikide  $\beta_i$  väärtust, mille kogurahvatulu elaniku kohta on ELi 27 liikmesriigi keskmisest väiksem ja mille puhul on  $\frac{rural\ pop_i}{rural\ pop_{EU}}$  miinimumkomponent, kohandatakse proportsionaalselt tagamaks, et kõikide liikmesriikide  $\beta_i$  väärtuste summa moodustaks 100 %. Kõiki  $\lambda_i$  väärtusi korrigeeritakse proportsionaalselt, et nende summa moodustaks 100 %.

Liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % ELi 27 liikmesriigi keskmisest, ei või  $\alpha_i$  olla väiksem kui määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 2 kohase võrdlusheite osakaal [direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga] hõlmatud sektorite puhul aastatel 2016–2018 keskmiselt. Nende liikmesriikide  $\alpha_i$  väärtust, mille kogurahvatulu elaniku kohta on ELi 27 liikmesriigi keskmisest suurem, kohandatakse proportsionaalselt, et kõigi  $\alpha_i$  väärtuste summa moodustaks 100 %.

## II LISA

### **Fondist liikmesriigile vastavalt artiklitele 9 ja 13 eraldatav maksimaalne rahaeraldus**

Kohaldades artikli 9 lõigetes 1 ja 2 osutatud summade suhtes I lisas esitatud metoodikat, on liikmesriikidele arvatud alljärgnevalt märgitud maksimaalse rahaeraldise (MFA) osakaalud ja summad.

Artikli 9 lõikes 3 osutatud summad kaetakse liikmesriigile eraldatavast maksimaalsest rahaeraldisest proportsionaalselt.

<u>Igale ELi liikmesriigile eraldatav maksimaalne</u> <u>rahaeraldus</u> [...]		
Liikmesriik	Osakaal (%) kogusummast	<u>KOKKU</u> <u>2027-2032</u> (eurodes, jooksevhindades)
Belgia	2,56	<u>1 507 472 586</u>
Bulgaaria	3,85	<u>2 270 196 572</u>
Tšehhi Vabariik	2,40	<u>1 418 376 081</u>
Taani	0,50	<u>295 199 829</u>
Saksamaa	8,19	<u>4 830 305 066</u>
Eesti	0,29	<u>169 159 204</u>
Iirimaa	1,02	<u>602 578 740</u>
Kreeka	5,52	<u>3 257 800 252</u>
Hispaania	10,53	<u>6 210 512 340</u>
Prantsusmaa	11,20	<u>6 609 276 999</u>
Horvaatia	1,94	<u>1 147 202 499</u>
Itaalia	10,81	<u>6 379 618 614</u>
Küpros	0,20	<u>119 094 192</u>
Läti	0,71	<u>421 140 612</u>
Leedu	1,02	<u>603 242 818</u>
Luksemburg	0,10	<u>60 043 059</u>
Ungari	4,33	<u>2 557 641 991</u>
Malta	0,01	<u>4 178 166</u>

Madalmaad	1,11	<u>654 419 722</u>
Austria	0,89	<u>525 865 904</u>
Poola	17,61	<u>10 389 653 776</u>
Portugal	1,88	<u>1 110 946 532</u>
Rumeenia	9,26	<u>5 461 097 201</u>
Sloveenia	0,55	<u>324 928 189</u>
Slovakkia	2,36	<u>1 390 145 971</u>
Soome	0,54	<u>316 219 516</u>
Rootsi	0,62	<u>363 683 573</u>
EL 27	100%	<u>59 000 000 000</u>



## III LISA

### **Liikmesriikide kontrollisüsteemidele esitatavad põhinõuded**

- 1) Liikmesriik tagab tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi vastavalt oma institutsioonilisele, õigus- ja finantsraamistikule, sealhulgas ülesannete lahususe ning aruandlus-, järelevalve- ja seirekorra.

See hõlmab järgmist:

- [...]
  - [...]
  - kliimameetmete sotsiaalkava rakendamise tegelevate ametiasutuste määramine ja vastavate kohustuste ja ülesannete jaotamine;
  - maksetaotlustele lisatava liidu vahendite haldaja kinnituse allkirjastamise eest vastutava asutuse või asutuste määramine;
  - menetlused, millega antakse kõnealusele asutusele või asutustele kindlus, et kavas kindlaks määratud eesmärgid ja sihid on saavutatud ning et rahalisi vahendeid on hallatud kooskõlas kõigi kohaldatavate õigusnormidega, eelkõige nendega, mis on kehtestatud huvide konfliktide, pettuste, korruptsiooni ja topeltrahastamise ärahoidmiseks;
  - juhtimis- ja auditeerimisfunktsioonide asjakohane lahusus.
- 2) Liikmesriik rakendab tulemuslikult proportsionaalseid pettuse- ja korruptsioonivastaseid meetmeid, samuti meetmeid, mis on vajalikud selleks, et tulemuslikult hoida ära huvide konflikte.

See hõlmab järgmist:

- asjakohased meetmed, mis on seotud pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamisega, samuti topeltrahastamise vältimisega ning õiguslike meetmete võtmisega ebaseaduslikult omastatud rahaliste vahendite tagasinõudmiseks;
  - pettuseriski hindamine ja asjakohaste pettusevastaste leevendusmeetmete kindlaksmääramine.
- 3) Liikmesriik tagab asjakohased menetlused liidu vahendite haldaja kinnituse ning riigi tasandil tehtud auditite kokkuvõtte koostamiseks.

See hõlmab järgmist:

- tulemuslik menetlus liidu vahendite haldaja kinnituse koostamiseks, auditite kokkuvõtte dokumenteerimiseks ja aluseks oleva teabe säilitamiseks kontrolljälje tagamise eesmärgil;
  - tulemuslikud menetlused, millega tagatakse, et kõikidest pettuse-, korrupsiooni- ja huvide konflikti juhtumitest teatatakse nõuetekohaselt ja need kõrvaldatakse rahaliste vahendite tagasinõudmise kaudu.
- 4) Vajaliku teabe esitamise eesmärgil tagab liikmesriik asjakohased juhtimiskontrollid, sealhulgas menetlused eesmärkide ja sihtide saavutamise ning usaldusväärse finantsjuhtimise horisontaalsete põhimõtete järgimise kontrollimiseks.

See hõlmab järgmist:

- asjakohased juhtimiskontrollid, mille käigus rakendusametused kontrollivad fondi eesmärkide ja sihtide saavutamist (nt dokumendipõhised ülevaated, kohapealsed kontrollid);
  - asjakohased juhtimiskontrollid, mille käigus rakendusametused veenduvad õigusnormide tõsise eiramise (pettus, korrupsioon ja huvide konflikt) ja topeltrahastamise puudumises (nt dokumendipõhised ülevaated, kohapealsed kontrollid).
- 5) Liikmesriik viib läbi süsteemide ja tegevuse asjakohaseid ja sõltumatuid auditeid kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud auditistandarditega.

See hõlmab järgmist:

- süsteemi- ja tegevusauditeid teostava(te) asutus(t)e määramine ja nende funktsionaalse sõltumatuse tagamine;
  - kõnealus(t)ele asutus(t)ele fondiga seoses piisavate ressursside eraldamine;
  - pettuse, korrupsiooni, huvide konflikti ja topeltrahastamise riski tulemuslik käsitlemine asutus(t)e poolt nii süsteemiauditite kui ka tegevusauditite kaudu.
- 6) Liikmesriik haldab tõhusat süsteemi, et tagada kontrolljälje jaoks vajaliku teabe ja dokumentide säilimine.

See hõlmab järgmist:

- eesmärkide/sihtide saavutamiseks vajalike meetmete või investeeringute raames lõplike vahendite saajaid puudutavate andmete tõhus kogumine, salvestamine ja elektroonilises süsteemis säilitamine;
- anda komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja seoses nende liikmesriikidega, kes osalevad määruse (EL) 2017/1939 kohaselt tõhustatud koostöös, Euroopa Prokuratuurile juurdepääs lõplike saajate andmetele.

**X LISA**

Ühiste näitajate loetelu

**XX LISA**

Kliimameetmete sotsiaalkavade vorm